

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org

Теорија стреса, трауме и кризе

Семестар:	први
Статус предмета:	изборни
Фонд часова:	2 часа предавања и 1 час вјежби
Број ЕCTS бодова:	4 ЕCTS бодова
Наставник:	доц. др Драгана Шћеповић
Сарадница:	-----
Услов за похађање:	уписан први семестар
Електронска пошта наставника:	dscepovic@gmail.com
Електронска пошта сарадника:	-----
Консултације:	у терминима консултација

Опис предмета

У оквиру овог предмета студенти ће се упознати са појмовима стрес, траума, криза, губици и туговање, са основним концептима и теоријским приступима у одређењу стреса, трауме и кризе, као и са различитим аспектима улоге социјалног радника у односу на ове теоријске концепте, са начинима пружања стручне подршке и адекватним одговорима социјалног радника на потребе клијената након трауматских догађаја и током процеса туговања и са специфичностима рада са дјецом и младима у стању кризе и туговања.

Очекивани исходи учења

На основу усвојених знања студенти ће бити оспособљени да разликују појмове стрес, траума, криза, да прикажу и објасне различите теоријске поставке које се користе за разумијевање стреса, трауме и кризе, да препознају и објасне посљедице стресних и трауматских догађаја, да категоришу различите врсте кризних догађаја, препознају трауматске и не трауматске врсте губитака, разликују кризне интервенције, карактеристике, циљеве и специфичне поступке у оквиру кризних интервенција из улоге социјалног рада. Студенти ће такође развити вјештине неопходне за разумијевање и анализирање потреба клијената у стресу, трауми, кризи и туговању, за оснаживање клијената и њихових ресурса, као и вјештине за избор, спровођење и праћење адекватних психосоцијалних интервенција.

Садржај предмета

1. Упознавање са појмовима стрес, траума и криза;
2. Основни концепти и теоријски приступи у одређењу стреса;
3. Стресори, знакови стреса, начини суочавања са стресом, реакције на стрес и посљедице;
4. Траума и трауматски догађаји, основни концепти и теоријски приступи у одређењу трауме;
5. Фактори који одређују врсту и јачину трауме, реакције на трауматске догађаје, потребе трауматизованих особа и посљедице трауматских догађаја;
6. Критеријуми за одређивање посттрауматског стресног поремећаја;
7. Криза, кризни догађаји, основни концепти и теоријски приступи у одређењу кризе;
8. Најчешће реакције у стању кризе, специфичности кризних догађаја у помагачком послу;
9. Пружање стручне подршке, карактеристике, циљеви и специфични поступци у оквиру кризних интервенција из улоге социјалног рада;
10. Сажета психолошка интеграција трауме, растерећење и демобилизација;
11. Пружање стручне подршке дјец и адолесцентима у стању кризе;

12. Губици - врсте, специфичне врсте губитака, трауматски и нетрауматски губици, реакције на губитак, туговање и процес туговања;
13. Пружање стручне подршке особама током процеса туговања, циљеви, смјернице, методе, технике, основни елементи стручне подршке тугујућим, савјетовање са тугујућом особом;
14. Пружање стручне подршке дјец и адолесцентима у ситуацијама губитака и туговања, потребе тугујуће дјец и младих.

Начин извођења наставе

Предавања и вјежбе, интерактивна настава, искуствено учење у групи, рјешавање проблемских задатака и ситуација везаних за различите стресне, трауматске и кризне ситуације, израда самосталних радова.

Вредновање и оцјењивање рада студената/киња

Провјера знања ће се вршити током семестра у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, завршним испитом у вријеме редовних испитних рокова усмено и писмено. Предиспитне обавезе се састоје из два (2) колоквијума (по 20 бодова) и редовног и активног похађања предмета (10 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова. Завршни испит се обавља у правилу усмено. На завршном испиту се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова. Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).

Обавезна литература

1. Арамбашић, Л. (1996). Стрес. у: Преград, Ј. (ур.). Стрес, траума, опоравак. Загреб: Друштво за психолошку помоћ. Стр: 93-102.
2. Арамбашић, Л. (1996). Траума. у: Преград, Ј. (ур.). Стрес, траума, опоравак. Загреб: Друштво за психолошку помоћ. Стр: 147 - 150.
3. Арамбашић, Л. (2000). Психолошке кризне интервенције. Загреб: Друштво за психолошку помоћ. (одабрана поглавља)
4. Арамбашић, Л. (2005). Губитак, туговање, подршка. Јастребарско: Наклада Слап. (одабрана поглавља).
5. Влајковић, Ј. (2009). Од жртве до преживелог. Београд: ИП „Жарко Албуљ“. (одабрана поглавља).

Допунска литература

1. Влајковић, Ј. (2005). Животне кризе - превенција и превазилажење. Београд: ИП „Жарко Албуљ“. (одабрана поглавља).